

Al veurer aplegades en la montanya santa de Montserrat á quasi totes les Ordres Terceres de Catalunya, jo pensava: veusaquí dos dels principals factors que de centuries venen formant ó educant el caràcter del poble catalá: la Mare de Deu de Montserrat y l' Ordre Seráfica.

Les artistiques pintures del Cambril de Montserrat, les petjades de les generacions qu' han anat desfilant pèls peus de llur Imatge veneranda, els adagis que fan referencia ab aquell sant lloch... tot plegat ens diu prou clar si es íntima la relació entre 'l poble catalá y la Verge de Montserrat.

L' Ordre Seráfica també hi está íntimament lligada ab l' historia de Catalunya. ¡Llástima que 'm falti temps y espay pera estampar aquí alguns dels molts documents que fins are vivien en l' oblit en els nostres arxius, majorment els del arxiu de la Corona d' Aragó! La *Revista de Estudios Franciscanos* els ve publicant; tots ells son una confirmació de lo qu' estich dihent. Ademés, donéu una mirada general per les poblacions de Catalunya, y quan vos trovéu devant d' aquells grans edificis, uns mitj enrunats, altres convertits en quartels, presóns y hospitals, sapiguéu que la major part foren convents nostres, hont els nostres avant-passats s' havían format en la virtut y en les lletres. ¡Y si n' era de sòlida aquella formació! L' entusiasme ab que 'ls nostres avis parlan encar de les coses Franciscanes, les seves costums morigerades, les Ordres Terceres que s' han aguantat malgrat les crisis sofertes á Catalunya, ens diuen ab molta eloqüencia que Catalunya ha viscut y s' ha format per la feconditat de la vida Seráfica qu' un dia rebérem del Reformador del sigle XIII.

Ara fa cinch anys que les Ordres Terceres s' aplegaren per primera vegada dalt del Montserrat, ab motiu d' inaugurar-se el Tercer Misteri de Dolor, y ¿sabéu quin fou el resultat d' aquell romiatge? Aixecarse, per de prompte, del ensopiment en que vivien la major part.

Avuy que Catalunya se redressa d' una manera tant prodigiosa, ¡ja ho crech si n' es de consolador veurer com les Ordres Terceres del P. St. Francesch trevallen pera reconquistar la seva dignitat! Aixó se ha notat de debó al reunirnos per segona vegada baix la presidencia de la nostra Moreneta. Allí hi hem rebut nova vida, d' allí ha sortit l' idea de la necessitat de reunir un Congrés de totes les Ordres Terceres de Catalunya pera que la seva obra sia més feconda.

¡A trevallar, donchs, fins que les Ordres Terceres tornin á influir, com els pertoca, en la vida religiosa y social de Catalunya!

Aquesta es l' impressió que n' ha quedat del según romiatge dels Terciaris cataláns á la Mare de Deu de Montserrat; no la deixéu morir.

FR. F. DE B.
